

Till
Fullmäktige i Huddinge kommun

Revisionsberättelse för Huddinge kommunverksamhetsåret 2021

Jag, av fullmäktige utsedd revisor, har i samverkan med sakkunniga biträden från revisionsföretag, specialister på kommunal organisation och SKYrev-certifierade konsulter, granskat den verksamhet som bedrivits i styrelse, nämnder och fullmäktigeberedningar i den omfattning som har varit möjlig inom ramen för tillgängliga resurser för revisionsarbetet.

Styrelse, nämnder och beredningar ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande mål, beslut och riktlinjer samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten. De ansvarar också för att det finns en tillräcklig intern kontroll och återredovisning till fullmäktige.

Revisorerna ansvarar för att granska verksamhet, intern kontroll och räkenskaper samt att pröva om verksamheten bedrivits enligt fullmäktiges uppdrag och mål samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten. Revisorernas uppdrag omfattar enligt kommunallagen att pröva om verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt, om räkenskaperna är rättvisande och om den interna kontrollen som görs inom nämnderna är tillräcklig.

Granskningen har utförts enligt kommunallagen, god revisionsred i kommunal verksamhet, kommunens revisionsreglemente, förvaltningslagen, diskrimineringslagen, kommunala avgiftslagen, sekretess- och offentlighetslagen, arkivlagen, skattelagen och skollagen.

Granskningen har haft den omfattning och inriktning samt givit det resultat som redovisas i bilagan "Redogörelse för 2021 års revisionsarbete". På grund av otillräckliga resurser för revisionsarbete har vissa verksamheter nedprioriterats.

Kommunens bokslut och årsredovisning per 2021-12-31

Jag har tagit del av KPMG:s granskning av bokslut och årsredovisning per 2021-12-31. Avgränsning för denna granskning baseras på riktlinjer och definitioner av SKR och Skyrev vilket innebär att KPMG:s granskning är översiktlig. Detta innebär att granskningen inte uppfyller de krav som ställs på en auktoriserad revisor eller ett auktoriserat revisionsbolag enligt revisorslagen eller internationella standarder för revision (ISA). Jag har förvägrats möjlighet att ta del av räkenskaperna för egen granskning från kommunstyrelsens förvaltning men likväl kunnat identifiera brister i KPMG:s granskningsrapport.

Jag bedömer sammantaget att resultatet enligt årsredovisningen är felaktigt. Det största felet är att resultatet ökats genom uppvärdering av en infartsparkering med 126,3 mnkr som kommunen äger sedan lång tid tillbaka. Rättvisande belopp för såväl kommunens resultat som exploateringsnetto är därför 126,3 mnkr lägre än vad som anges i kommunens årsredovisning och KPMG:s rapport.

Jag bedömer att, trots att resultatet enligt årsredovisningen är felaktigt, resultatet är förenligt med de finansiella mål som fullmäktige uppställt.

Verksamhetsgranskningens resultat

Jag bedömer att nämnder i Huddinge kommun har bedrivit verksamheten på ett i stora delar ändamålsenligt sätt men att brister finns i uppfyllande av de verksamhetsmål som fullmäktige uppställt. Dessa brister beskrivs i bifogade granskningsrapporter och i bilagan "Redogörelse för 2021 års revisionsarbete".

Intern kontroll

Baserat på resultatet genomförda granskningar avseende intern kontroll bedömer jag att styrelsens och nämndernas interna kontroll har varit otillräcklig.

Identifierade brister omfattar redovisning och kontroll av anläggningstillgångar, uppsikt av bolag och kommunalförbund, rutiner för efterlevnad av dataskyddsförordningen, och arbetet med kontroll av bisysslor och förebyggande av JÄV.

Vidare har utformning och implementering av kommunens nya styrmodell som infördes 2021 brister som medfört att kommunstyrelsen inte uppfyllt sin uppsiktsplikt över nämnderna på ett ändamålsenligt sätt. (KL 6 kap. §1 Styrelsens uppgifter)

Beredningarnas interna kontroll har inte granskats.

Ekonomisk hushållning

Överskottet i kommunens ekonomiska resultat är i allt väsentligt hänförligt till ökade statsbidrag, lägre volymer och högre skatteintäkter. Effekter till följd av nyttorealiserings via digitalisering redovisas ej i årsredovisningen och jag har inte heller i min granskning identifierat besparingar av detta slag. Min bedömning är att invånarnyttan per skattekrona inte förbättrats under 2021. Kommunens mål att skattemedel ska användas effektivt och ansvarsfullt och kommunen ska ha en tydlig ekonomisk styrning som möjliggör en lägre skattesats har inte uppfyllts under året. Sammantagen bedömning är att den ekonomiska hushållningen i kommunen har brister.

Följsamhet mot lagar, reglementen, förordningar och riktlinjer från statliga myndigheter.

- I strid med KL 12 kap §9 **Revisorernas rätt till information; Nämnderna, fullmäktigeberedningarna, de enskilda ledamöterna och ersättarna i dessa, samt de anställda är skyldiga att lämna revisorerna de upplysningar som behövs för revisionsarbetet** har kommundirektören, biträdande kommundirektören och ekonomidirektören hindrat kommunens controllers att lämna information om digitalisering samt kommunens kommunikatörer att besvara frågor om arbetet med kommunens arbetsgivarvarumärke.
- I strid med KL 12 kap §10 **Revisorernas förvaltning**, KL 12 kap §7 **Revisorernas ställning** och skrivningar i Revisionsreglementet och God revisionsred i kommunal verksamhet samt Grunderna för god förvaltning i Förvaltningslagen 5 § legalitet, objektivitet och proportionalitet att en myndighet får endast vidta åtgärder som har stöd i rättsordningen, har KS vägrat att upprätta bokslut för revisorernas budgetmedel i enlighet med lagen om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) och god redovisningsred samt följa beslut avseende utbetalningsformer för arvode.
- Som framgår av bifogad granskningsrapport avseende parkering på gatu- och kvartersmark har KS har agerat i strid med Kommunala avgiftslagen, Diskrimineringslagen, Förvaltningslagen och Lagen om tillgänglighet till digital offentlig service. Vidare har MFD:s rekommendationer och riktlinjer samt FNs konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning samt kommunens etiska kod inte beaktats i tillräcklig omfattning.

Måluppfyllelse avseende av KF beslutade mål

Bedömningar i bifogad granskning av kommunens årsredovisning utförd av sakkunniga biträdena Arne Svensson och Lina Lenefors ger en mindre positiv bild än kommunens bedömningar. Vidare visar granskningsrapporten att indikatorerna för ett antal av KF-målen inte är relevanta eller saknas samt att och kommunstyrelsens uppdrag inte i tillräcklig grad återspeglas i mål och indikatorer. (Strategiskt arbete avseende fastigheter, anläggningar och lokaler, fysisk planering, exploateringsverksamhet, detaljplaner och planprogram enligt PBL samt infrastruktur- och trafikfrågor.)

Svensson och Lenefors sammanfattande bedömning är att resultatet endast delvis är förenligt med de övergripande verksamhetsmålen.

Enligt bifogad granskning av parkering på gatu- och kvartersmark uppfyller inte KS KF:s målen avseende infartsparkeringar och laddplatser för elfordon.

Anmärkningar riktade till nämnderna.

I varierande omfattning har brister konstaterats i måluppfyllelse avseende verksamheter som nämnderna ansvarar för. På grund av bristerna i införande och utformning av kommunens nya styrmodell från 2021 avstår jag från att rikta anmärkningar avseende detta för verksamhetsåret 2021 vilket inte ska tolkas som att bristerna är acceptabla för verksamhetsåret 2022 och kommande år.

Identifierade brister i styrning och intern kontroll av verksamheterna beskrivs ovan, i bilagor och i refererade granskningar genomförda av Revisorsgrupp 1. som redovisas i bilaga, bedömer jag vara av väsentlig betydelse och tillräcklig grund för att rikta anmärkning mot nämnderna.

Anmärkningar riktade till kommunstyrelsen avseende måluppfyllelse.

I tillägg till det som beskrivs ovan under rubriken *Måluppfyllelse avseende av KF beslutade mål* visar bifogade granskningar på bristande måluppfyllelse i verksamheten avseende:

- Fullmäktiges mål avseende nyttorealiserings medelst digitalisering.
- Ohörsamhet/obstruktion avseende målet att öka antalet infartsparkeringsplatser i kommunen.
- Otillräcklig projektprocess avseende målet god tillgång till laddinfrastruktur.

Övriga anmärkningar riktade till kommunstyrelsen.

- Bristande följsamhet gentemot lagar, reglementen, förordningar och riktlinjer från statliga myndigheter enligt beskrivning ovan och i bilagor.
- Brister i styrning och intern kontroll av nämnderna som följd av införande av en ny och bristfällig styrmodell.
- Försök till hindrande/försvårande av informationsöverföring mellan revisorer och kommunens controllers och kommunikatörer i strid med KL kapitel 12.
- Begränsningar av revisorers insyn i räkenskaperna i strid med KL kapitel 12.
- Felaktig bokföring av revisorernas kostnader i kombination med obstruktion gentemot uppmaning att utföra bokföringsuppdraget avseende revisionsanslaget i enlighet med god redovisningssed.
- Obstruktion gentemot uppmaning att rätta arbetsgivardeklarationer i enlighet med kontantprincipen i skattelagen.

Med stöd för vad jag anfört ovan och i bilagor

Tillstyrker jag att, med reservation för anmärkningen om brister i kontroll som beskrivits ovan, fullmäktige beviljar ansvarsfrihet för nämnder och beredningar samt enskilda ledamöterna i dessa organ.

Tillstyrker jag inte att fullmäktige godkänner kommunens årsredovisning för 2021 utan revidering i de avseenden som framgår ovan. Årsredovisningen ger inte en tillräckligt rättvisande bild av kommunens ekonomiska resultat. Årsredovisningen ger inte en tillräckligt rättvisande bild av hur kommunen uppfyllt de mål som KF beslutat för verksamhetsåret 2021.

Med anledning av de ovan beskrivna bristerna i måluppfyllelse, ekonomisk hushållning bestående av utebliven nyttohemtagning medelst digitalisering, diskrepanser mellan kommunens bedömningar och sakkunniga biträdets bedömningar, felaktigheter i räkenskaperna, brister i följsamhet gentemot lagar, reglementen, förordningar och riktlinjer från statliga myndigheter och övriga anmärkningar avstyrker jag att fullmäktige beviljar ansvarsfrihet för styrelsen.

Jag åberopar bifogade "Redogörelse för 2021 års revisionsarbete" och av revisorerna genomförda rapporter.

Huddinge 2022-04-13

Klas Hamrin

Bilagor:

Till revisionsberättelsen hör bilagan "Redogörelse för 2021 års revisionsarbete" samt de sakkunnigas rapporter ingående i 2021 års revisionsplan som färdigställts vid tidpunkten för att denna revisionsberättelse lämnats. Dessa rapporter har delgivits kommunfullmäktige vartefter de färdigställts under året och finns publicerade på kommunens webbplats.

Slutförda granskningar, förstudier och rapporter är:

- Granskning av årsredovisning 2021 (Sakkunnig: Professional Management AB)
- Granskning av Målbedömning 2021 (Sakkunnig: Professional Management AB)
- GAN:s styrning och kontroll av verksamheterna (Sakkunnig: Högberg - Haglund)
- Kommunens arbete med målet attraktiv arbetsgivare (Sakkunnig: Högberg -Haglund)
- Uppföljning av tidigare granskningar av bisysslor och JÄV. (Sakkunnig Klas Hamrin AB)
- Användning av digitaliseringens möjligheter (Sakkunnig: Grant Thornton AB)
- Ändamålsenligt i kommunens målformuleringar (Sakkunnig: Professional Management AB)
- Kommunens förmåga att genomföra beslutade investeringar. (Sakkunnig: Professional Management AB)
- Kommunens arbete med parkering på kvartersmark, gatumark och infartsparkering. (Sakkunnig: Klas Hamrin AB)
- Kommunens användning av digitaliseringens möjligheter för att effektivisera och kvalitetsförbättra äldreomsorgen i Huddinge. (Sakkunnig: Professional Management AB)

Granskningar som pågår och som beräknas slutföras senare under april

- Kommunens hållbarhetsprocesser (Sakkunnig: BDO AB)
- Kommunens arbete med värdegrunder (Sakkunnig: Handelshögskolan i Stockholm)